ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР”

МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ

КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ

специалност “ФИНАНСИ”

Раздел I. Икономически и финансов анализ на фирмата

1.1. Финанси на фирмата. Финансова цел на фирмата. Задачи на икономическия и на финансовия анализ. Анализ на използването на активите. Анализ на капитала. Оптималност на цената на капитала.

1.2. Ликвидност, платежоспособност и рентабилност на фирмата. Показатели за измерването им.

1.3. Инвестиционна политика на фирмата. Капиталовото бюджетиране. Методи на капиталовото бюджетиране. Оценка на риска и възвръщаемостта от дългосрочните инвестиции. Методи за оценка на риска, според факторите за него – метод на съставния риск, метод „Анализ на чувствителността”, метод „Анализ на критичната точка”, оценка на променливостта на паричните потоци.

1.4. Дългосрочно финансиране на фирмата. Видове и структура на източниците на капитал. Емисия на ценни книжа от фирмата – начини и процедури. Определяне цената на ценните книжа. Публично предлагане на ценни книжа. Частни емисии на ценни книжа. Определяне на цената на ценните книжа. Цена на финансиране с ценни книжа. Дългосрочни парични заеми. Цена на кредитното финансиране. Специфични източници на финансиране.Лизинг и факторинг.

1.5. Собствено финансиране на фирмата. Формиране на източниците за собствено финансиране. Цена на собственото финансиране.

1.6. Финансова и капиталова структура на фирмата. Измерване на капиталовата структура. Финансов ливъридж. Оптимизация на капиталовата

структура. Финансов микс – стратегически и тактически. Капиталов мениджмънт в бизнеса.

1.7. Дивидентна политика на фирмата. Цели на дивидентната политика. Видове дивидентни политики. Видове корпоративни дивиденти и начини за тяхното определяне и изплащане. Връзка между дивидентната политика и пазарната капитализация на фирмата. Влияние на данъците върху дивидентната политика.

1.8. Анализ на оборотния капитал на фирмата. Същност и обръщаемост на оборотния капитал. Показатели за използване на оборотния капитал. Управление на работния капитал. Политики при управление на нетния работен капитал.

1.9. Финансово планиране във фирмата. Методи за определяне на потребностите от капитал.

1.10. Бизнес-планиране. Същност, видове и основни характеристики. Бизнес-среда и бизнес-планиране. Фактори на бизнесредата, влияещи директно и индиректно върху бизнеса. Методи за оценка на средата и степента на въздействието й върху бизнеса.

1.11. Съдържание и структура на бизнес-плана. Раздели в бизнес-плана. Основни въпроси, разглеждани в частите на бизнес-плана.

1.12. Икономически и финансови показатели. Характеристики на качествените и количествените показатели на бизнес метриката. Взаимодействие между интегралния, системния, ситуационния и процесния подходи за финансов бизнес анализ на дейността на предприятието

1.13. Финансово планиране и финансов анализ. Анализ на основните финансови съотношения (коефициенти) във фирмата. Анализ на фирмената ликвидност и рентабилност в бизнеса – видове, практики (европейска и българска).

Раздел II: Финансови пазари и посредници

2.1.Същност и специфика на развитието на финансовите пазари.Еволюция на функциите на финансовото посредничество. Класификационни принципи и типология на финансовите пазари. Съвременни модели на капиталонабиране и капиталонатрупване и ролята на финансовите пазари.

2.2. Основни видове участници на финансовите пазари. Пазарните регулатори и тяхната роля за еволюцията на финансовите пазари. Организирани пазари и тенденциите в съвременното регулиране на финансовото посредничество.

2.3. Финансови активи и техните характеристики. Финансови инструменти и приложението на дяловите и дълговите инструменти. Стойност на финансовите активи. Финансови иновации. Ролята на секюритизацията за развитието на финансовите услуги.

2.4. Пазарна ефективност. Асиметрична информация, неблагоприятен избор и морален риск. Видове рискове на финансовите пазари и тяхното управление. Системи и методически подходи за управление на рисковете.

2.5. Сегментация на пазарите. Класификация на финансовите пазари и критерии за класификация. Структура и организация на финансовите пазари. Паричен, валутен и капиталов пазар- разграничение и особености. Високоорганизирани пазари и ефекта им върху глобалните спестявания, инвестиции и мобилността на капитала.

2.6. Парични пазари. Краткосрочни финансови инструменти. Пазар на съкровищни бонове и ролята на ДЦК за управлението на държавния дълг и развитието на финансовото посредничество. Търговски ценни книжа. Депозитни сертификати, банкови акцепти, репо-сделки и суап операции.

2.7. Капиталов пазар. Структура и функции. Видове дялови, дългови и хибридни инструменти. Организация на капиталовия пазар. Фондови борси и видове организация на фондовите борси.

2.8. Регулиране и дерегулиране на финансовите пазари. Пазарни провали и типология на финансовите кризи. Мотиви за регулиране на пазарите. Актуални проблеми на регулирането и хармонизацията на стандартите за устойчиво финансово развитие и превенция на финансови кризи.

2.9. Финансови кризи и отражението им върху финансовите пазари. Световната финансова криза и измененията в глобалния финансов пазар. Факторна обусловеност на глобалната финансова криза, характеристики и сценарии за развоя на кризата.

2.10. Проблеми на хармонизацията на българския финансов пазар с изискванията на ЕС

2.11.Международно банкиране. Основни фази и форми на международното банкиране и развитието на глобалния финансов бизнес.

2.12.Структурните изменения на Европейските финансови пазари в условията на Европейското финансово пространство на ЕС. Регулиране на финансовите пазари на едро и дребно. Консолидиране на надзора. Интернационализацията на финансови пазари пазари и борси в ЕС.

Раздел III: Международен финансов мениджмънт, международен бизнес и международно фирмено сътрудничество

3.1.Стратегическо маркетинг планиране – същност и цели.Ситуационен (SWOT) анализ – същност, цели, обекти и развитие.

3.2. Стратегическа бизнес единица – същност и роля в дейността на съвременната компания.Стратегическо планиране на равнище СБЕ –ползвани техники. Бостонската матрица “Пазарен ръст/Пазарен дял” и нейното приложение за избор на маркетинг стратегии.Бизнес екран – същност и приложение за избор на маркетинг стратегии. Концепция за жизнения цикъл на продукта и нейното използване за избор на маркетинг стратегия на равнище СБЕ.

3.2.Международен маркетинг - същност и дефиниции, етапи в развитието. Фактори, обуславящи интернационализацията на фирмената дейност. Маркетинг в процеса на глобализация. Същност и роля на глобалните компании.

3.3.Международен пазар и поведение на потребителя. Основни подходи за обхващане на международен пазар. Модели за сегментиране на международен пазар. Технологичен цикъл на сегментиране на международен пазар. Критерии и показатели за сегментиране на международен пазар. Интерсегментиране на международен пазар и ролята на потребителското поведение. Избор на странови и регионални пазарни сегменти.

3.4.Същност и видове организационно-управленски структури за осъществяване на международен маркетинг. Фактори, обуславящи избор на организационно-управленска структура и подходи за вземане на управленски решения в сферата на международния маркетинг.

3.5.Международно маркетинг проучване - същност, цели и специфика. Видове международни маркетинг проучвания.Основни методи за осъществяване на международно маркетинг проучване. Информационно осигуряване на международното маркетинг проучване.

3.6. Международен лизинг – същност, развитие и видове лизингови операции. Финансов лизинг – същност, технологичен цикъл и условия на лизинговия договор. Оперативен лизинг – същност и специфика.

3.7. Инвестиционен процес – същност и характеристики. Международен инженеринг – същност и характеристики. Международен пазар за инженерингова дейност и фирмена структура на този пазар. Инженерингов процес – същност, варианти и основни фази и етапи на развитие. Доказване на технико-икономическа целесъобразност на изграждането на инвестиционен проект. Основни подходи за сключване на договор за инженерингов проект.

3.8. Международен търг за инвестиционен проект. Видове търгове. Предимства и рискове на тръжната практика за организатора на търга. Анализ и оценка на равнището на конкурентноспособност. Изработване на тръжна

оферта.Видове гаранции за участие в търг. Анализ и оценка на офертите - основни методи и техники за целта.

3.9. Определяне на разходите за изпълнение на инженерингов проект. Видове разходи - схема на разходите. Основни методи за противодействие на риска при изпълнение на инженерингов проект.

3.10. Предприемачество и рискови капитали в бизнеса. Джойнт венчърс в международния бизнес. Рисково финансиране и кредитиране на предприемачески проекти.

3.11. Сливания и поглъщания в бизнеса – мотиви, ефекти и вариации на сливанията и поглъщанията. Фирмени сливания и поглъщания в българската практика.

3.12. Офшорни зони и региони – същност, характерни черти и критерии за избор на зона. Данъчна конкуренция и регулаторен арбитраж на глобалния пазар. Пререгулиране на офшорните зони.

ЛИТЕРАТУРА :

1. Христов, В. Икономически и финансов анализ, Студио „Пиксел”, 2011 г.
2. Адамов, В. и др., Финансов мениджмънт , ″Абагар ″, 1995 г.
3. Бароу, П., К. Бароу. Бизнес план, 1995.
4. Бодурова, П., Стратегиите в управлението на фирмите, ИК "Ромина", 1999.
5. ГеновГ., Д.Динев, Е.Панушев, Т.Хубенова, В.Царевски, Европейското политическо пространство, Изд.Албатрос, 1999 г.
6. Гочева, Б., В. Царевски, Финансови пазари и посредници, С., 2003 г.
7. Данаилов, Д., Международен финансов мениджмънт: фирмен, банков., ИК ″Люрен″, 2001 г.
8. Данаилов, Д., Сливанията и поглъщанията в бизнеса – реалност и предизвикателство., ″Болид″, 2002 г.
9. Данаилов, Д., Международни бизнес анализи., ИК ″Люрен″, 1999 г.
10. Данаилов, Д., Търговските банки в България – регулиране, оценяване и надзор., ″Болид″, 2003 г.

11. Данаилов, Д., Маркетингов и финансов анализ на фирмената дейност. НБУ, 1995г.

12. Данаилов, Д., Мениджмънт в условията на евроинтеграция, ИК„Люрен”, 2009 г.

13. Иванова, В., Инвестиционният избор, ВСУ, С. , 1998

14. Каракашева,Л., Л.Менчева и Бл.Маркова, Маркетинг. I и II част, София, Призма, 2006 г.

15. Каракашева, Л. и кол. Международен бизнес I ч., Призма, С. 2007 г.

16. Каракашева, Л. и Б.Боева, Международна сделка за покупко-продажба. Варна, Princeps, 1994.

17. Каракашева, Л., Международни инвестиционни проекти. Призма,С., 2008

18. Каракашева,Л. Международен маркетинг. Призма, С., 2007 г.

19. Котлър,Ф., Управление на маркетинга. Том I и II, С., Графема, 1996.

20. Коларов, Н., Инвестиционен бизнес план.София, 1993.

21. Кънчев М. Основи на управлението 1 и 2 ч., 1993.

22. Масларов, Св., Международни финанси, Изд.НБУр С.2010

23. Масларов, С., Д. Тошева, Финансиране на външнотърговските операции, С., 2007г.

24. Международно данъчно планиране, 1998 г.

25. Микелонис В., Петров, И., Бизнес план и предложение за финансиране на малък

26. Пилбийм, К., Международни финанси. Изд. FTP, София, 1995. г.

27. Попов, Д., Финансиране и плащания в търговията, С., 1999 г.

28. Портър, М. Конкурентното предимство на нациите, Класика стил, София, 2004

29. Ричард, Д.,CTV УИТ,„Практически съвети по финансов мениджмънт”„Аскана”, 1995 г.

30. Савов, С., Р. Гечев, В. Иванова, Е. Сотирова, Световна икономика, С., 2006 г.

31. Свободните икономически зони, издание на ВСУ, 2000 г., Научна конференция.

32. Стефанов, Ст. “Международна икономика”, София 1998 г.

33. Стоименов, М., Финансиране на международната търговия, С., 1999 г.

34. Стоименов, М., Международни финанси, С., 2003г

35. Стиглиц, Дж. Глобализация и недоволните от нея, Университетско издателство Стопанство, УНСС, София, 2003.

36. Хубенова-Делисивкова,Т., Регулиране на международните капиталови пазари и новият международен ред, в:”Световното стопанство в условията на глобализация, Отг.ред. З.Младенова, Изд.къща Стено, 2002, [290 стр.]

37. Хубенова-Делисивкова,Т.,:”Свободното движение на стоки и услуги на Единния вътрешен пазар на ЕС”, в кол. монография*:* Борисов,О., Т.Хубенова, М. Костова, Свободи на движение в Европейския съюз, С. Университетско издателство „Св.Климент Охридски” , 2009, с.216, [60-

38. Царевски, В., Т. Хубенова, В.Иванова, Мл.Тонев: „Капиталовият пазар в България”, кол.монография, ВСУ, изд.Албатрос, 2009,

39. De Grauwe, P., Economics of Monetary Union, Oxford University Press, 2007.

40. Krugman, P., M. Obsfeld, International Economics (Theory and Policy), NY, 2006.

41. Obstfeld, M., K. Rogoff, Foundations of International Macroeconomics, MIT, 2005.

20 декември 2010 г.

Изготвила конспекта:

Доц.,д-р Татяна Хубенова-Делисивкова